

Trä & Teknik 2024 – offensiv satsning

Krav på effektivare sågverk och högre värdeförädling var centrala teman för Trä & Teknik 2024.

DEN NYLIGEN GENOMFÖRDA mässan Trä & Teknik, på Svenska Mässan i Göteborg, hade fokus mer på kunskap och förädling än på högre fart. Den växande insikten om att råvaran i framtiden blir dyrare och svårare att komma åt ger ett växande intresse för teknik som ger ett effektivare och mer selektivt utbyte.

Både den teknik som visades i montrarna och programmet på de båda scenerna visade att träbranschen inte bara hänger med i utvecklingen utan fortfarande har en ambition att leda den. Mätteknik och bildanalys blir fortfarande alltmer avancerad, liksom spårbarheten. Framtidens teknik i dag.

NILS LINDSTRAND

Mässa 2024

Nils Lindstrand.

Trä & Teknik: Avancerade träbyggnader i fokus

Trä ger en rad fördelar för byggprojekt, vare sig det gäller enkla bostäder eller komplicerade byggen som sjukhus. Det framkom vid föredrag under Trä & Teknik.

ATT BYGGA EN så komplicerad och krävande byggnad som ett sjukhus i ett nytt material är en utmaning. Sjukhus ställer både höga tekniska krav, med tung och samtidigt känslig utrustning och avancerade tekniska system för ventilation och andra miljöfaktorer. Samtidigt är kraven förstås mycket höga på att sjukhus har en stabil drift och stabil miljö med tanke på deras uppgift.

Men idén att bygga sjukhus i trä har funnits ett antal år, och forskning har bedrivits kring hur det skulle kunna gå till. Ytterligare ett stort projekt presenterades vid Trä & Teknik. Arkitekten, och professorn vid Chalmers, Cristiana Caira, presenterade tillsammans med Kirsi Jarnerö, Rise, ett omfattande projekt för att reda ut hur ett sjukhus av trä ska konstrueras och utformas.

– Jag fick en gång tillfälle att

besöka det första sjukhuset som byggdes i betong, ritat av Alvar Aalto, berättade Cristiana Caira. Sedan detta projekt har i princip alla sjukhus byggts i betong, så det krävs att någon vågar bygga i ett nytt material för att vi ska få en genomgripande förändring i branschen.

Fördelarna med att bygga i trä är många även för sjukhus.

– Inte minst att man kan bygga så mycket industriellt och bara montera på plats, menade Cristiana Caira. De flesta byggprojekt på sjukhus sker som tillbyggnader, vilket gör det angeläget att inte störa verksamheten mer än absolut nödvändigt.

Kirsi Jarnerö menade att det pågående forskningsprojektet också kommer att ge viktiga kunskaper för andra avancerade byggprojekt.

– Man använder ju kunskaper från rymdforskning inom bilindustrin. På samma sätt är sjukhus bland det absolut svåraste och mest komplicerade att bygga, så vi kommer att få kunskap som är värdefull för många typer av framtida byggprojekt.

En annan typ av komplexitet är flexibilitet. Hur bygger man hus

Henrietta Borseman, EttElva arkitekter, Karin Sandberg, Rise, Janina Östling, Isotimber och Tommy Persson, Masonite Beams vid sitt anförande på Trä & Teknik.

Nils Lindstrand.

Cristiana Caira och Kirsi Jarnerud vill bygga sjukhus i trä.

Nils Lindstrand

om ska kunna monteras ner och flyttas, utan att de bli tråkiga att se och att bo i? Det är en fråga som blivit högaktuell inte minst i de expansiva regionerna i norra Sverige.

Ett försök till lösning presenterades i ett anförande av Rise, Masoni-

te Beams, Isotimber och EttElva arkitekter. Tillsammans visade man att hus kan utformas så att de fungerar väl i den yttre miljön och har goda arkitektoniska värden, samtidigt som de konstrueras så att de blir demonterbara. Man tog i projektet även fram en lösning för att bygga på husen med ytterligare våningar om man vill förtäta ett område.

– Målet har varit att skapa hus som kan bli hem, inte bara tillfälliga baracker, menade Karin Sandberg. Då kanske hela familjer bosätter sig i ett expansivt område.

NILS LINDSTRAND

NOTERAT

Ferry Svan bäst i Norden

Ferry Svan vann de Nordiska Mästerskapen 2024 i Stihl Timbersports, och säkrar därmed även sin plats på VM, 8–9 november. Han vann före landsmännen Calle Svadling och Emil Hansson. I Women-klassen blev det också guld till Sverige, där Tove Njåstad tog hem förstaplatsen.

Ferry Svan vann NM 2024. Här i grenen springboard. Foto: Stihl / Mihai Stetcu / Limex Images

45

anställda, av totalt drygt hundra, varslas i Holmens sågverk i Kroksjön utanför Skellefteå.

Dyrare timmer från Södra

Södra har höjt priserna på flera virkessortiment från och med 21 augusti. Grundpriset på normaltimmer av gran har t ex höjts med 100 kronor per kubikmeter.